तं वै विमनसं दृष्ट्वा सम्प्रेक्ष्यान्योन्यमन्तिकात् । पुनरेवोत्तरं वाक्यमुक्तवन्तौ नरर्षभौ । ४७०५

॥ भीष्म उवाच ॥ शुश्रूषुमनसूयञ्च ब्रह्मण्यं सत्यवादिनं । प्रतियोत्स्यामहे पार्थमतो दुःखतरं नु किं ।

॥ द्रोण उवाच ॥ अश्वत्थाम्नि यथा पुत्रे भूयो मम धनञ्जये । बहुमानः परो राजन् सन्नतिश्च कपिध्वजे ।

तञ्च पुत्रात् प्रियतमं प्रतियोत्स्ये धनञ्जयं । क्षात्रं धर्ममनुष्ठाय धिगस्तु क्षत्रजीविकां ।

यस्य लोके समो नास्ति कश्चिदन्यो धनुर्द्धरः । मत्प्रसादात् स बीभत्सुः श्रेयानन्यैर्धनुर्द्धरैः ।

मित्रध्रुक् दुष्टभावश्च नास्तिकोऽथानृजुः शठः । न सत्सु लभते पूजां यज्ञे मूर्ख इवागतः । ४७१०

वार्य्यमाणोऽपि पापेभ्यः पापात्मा पापमिच्छति । चोद्यमानोऽपि पापेन शुभात्मा शुभमिच्छति ।

मिथ्योपचरिता ह्येते वर्त्तमाना ह्यनुप्रिये । अहितत्वाय कल्पन्ते दोषा भरतसत्तम ।

त्वमुक्तः कुरुवृद्धेन मया च विदुरेण च । वासुदेवेन च तथा श्रेयो नैवाभिपद्यसे ।

अस्ति मे बलमित्येव सहसा त्वं तितीर्षसि । सग्राहनक्रमकरं गङ्गावेग इवार्णवं ।

वास एव यथा त्यक्तं प्रावृण्वानोऽद्य मन्यसे । स्रजं त्यक्तामिव प्राप्य लोभात् यौधिष्ठिरीं श्रियं । ४७१५

द्रौपदीसहितं पार्थं सायुधैर्भ्रातृभिर्वृतं । वनस्थमपि राज्यस्थः पाण्डवं को विजेष्यति ।

निदेशे यस्य राजानः सर्व्वे तिष्ठन्ति किङ्कराः । तमैलविलमासाद्य धर्मराजो व्यराजत ।

कुवेरसदनं प्राप्य ततो रत्नान्यवाप्य च । स्फीतमाक्रम्य ते राष्ट्रं राज्यमिच्छन्ति पाण्डवाः ।

दत्तं हुतमधीतञ्च ब्राह्मणास्तर्पिता धनैः । आवयोर्गतमायुश्च कृतकृत्यौ हि विद्धि नौ ।

त्वन्तु हित्वा सुखं राज्यं मित्राणि च धनानि च । विग्रहं पाण्डवैः कृत्वा महद्व्यसनमाप्स्यसि । ४७२०

द्रौपदी यस्य चाशास्ते विजयं सत्यवादिनी । तपोघोरव्रता देवी कथं जेष्यसि पाण्डवं ।

मन्त्री जनार्द्दनो यस्य भ्राता यस्य धनञ्जयः । सर्व्वशस्त्रभृतां श्रेष्ठः कथं जेष्यसि पाण्डवं ।

सहाया ब्राह्मणा यस्य धृतिमन्तो जितेन्द्रियाः । तमुग्रतपसं वीरं कथं जेष्यसि पाण्डवं ।

पुनरुक्तञ्च वक्ष्यामि यत् कार्य्यं भूतिमिच्छता । सुहृद्भा मज्जमानेषु सुहृत्सु व्यसनार्णवे ।

अलं युद्धेन तैर्व्वीरैः शाम्य त्वं कुरुवृद्धये । मागमः ससुतामात्यः सबलश्च पराभवं । ४७२५

॥ इति श्रीमहाभारते उद्योगपर्व्वणि भगवद्यानपर्व्वणि भीष्मद्रोणवाक्येऽष्टात्रिंशदधिकशततमोऽध्यायः ॥ १३८ ॥

॥ धृतराष्ट्र उवाच ॥ राजपुत्रैः परिवृतस्तथाऽमात्यैश्च सञ्जय । उपारोप्य रथे कर्णं निर्यातो मधुसूदनः ।

किमब्रवीदमेयात्मा राधेयं परवीरहा । कानि सान्त्वानि गोविन्दः सूतपुत्रे प्रयुक्तवान् ।

उद्यन् मेघस्वनः काले कृष्णः कर्णमथाब्रवीत् । मृदु वा यदि वा तीक्ष्णं तन्ममाचक्ष्व सञ्जय ।

॥ सञ्जय उवाच ॥ आनुपूर्व्व्येण वाक्यानि तीक्ष्णानि च मृदूनि च । प्रियाणि धर्म्मयुक्तानि सत्यानि च हितानि च ।

हृदयग्रहणीयानि राधेयं मधुसूदनः । यान्यब्रवीदमेयात्मा तानि मे शृणु भारत । ४७३०

॥ वासुदेव उवाच ॥ उपासितास्ते राधेय ब्राह्मणा वेदपारगाः । तत्त्वार्थं परिपृष्टाश्च नियतेनानुसूयया ।

त्वमेव कर्ण जानासि वेदवादान् सनातनान् । त्वमेव धर्म्मशास्त्रेषु सूक्ष्मेषु परिनिष्ठितः ।

कानीनस्य सहोढस्य कन्यायां यस्य जायते । वोढारं पितरं तस्य प्राहुः शास्त्रविदो जनाः ।